

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

16. Occurritur obiectioni; & ostenditur eandem esse rationem de quolibet timore poenarum etiam gehennae. Nascitur ex amore creaturae & sui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT XXIV.

Occurritur objectioni; & ostenditur eandem esse rationem de quolibet timore poenarum etjam gehennæ. Nascitur ex amore creaturæ & sui.

RESPONDEBIT ad hoc fortasse quispiam, Augustinum loqui de poenarum timore temporalium; qui Iudeorum proprius erat. Illum vero ex sola legis comminatione, & sui-ipsius seu creature amore proficisci, sine gratia Dei certum est: sed aliud de timore gehennæ sentiendum esse, utpote qui fidem, & propter peculiarem difficultatem, gratiam Depostulat.

Respondetur, Augustinum sepius loqui generaliter de timore suppliciorum quæ lex quælibet siue vetus siue nova comminatur, inter quæ sane gehenna non est minima. Vnde etjam expressis verbis, timorem gehennæ, timorem legis & litteram & pedagogum nominat, quo ad gratiam perducamur: *Si facies peccatum Deo non vidente, et ego poenam times, castitatem nondum amas; charitatem nondum habes: ferventer times, formido est mali, nondum dilectio boni. Sed time tamen, ut ista formido custodiat te ut perducat ad dilectionem. Timor enim iste quo gehennam times, & ideo mala non facis, continet te, & sic volentem peccare animum interiore non sinit. Est enim quidam custos timor, quasi pedagogus legis. Littera est minans, nondum gratia iuvans. Licet timor iste gehennæ pedagogus legis est, est littera tantum minans, non gratia iuvans, nempe quia littera minantis, non gratiæ iuvantis effectus est; haud secus atque timor malorum temporalium, quæ Iudei, ex legis divinæ comminatione formidabant.*

Nam quod ad ostendendam utriusque timoris differentiam assertur: primò quod ad gehennæ timorem fides necessaria sit; etiam timor poenarum quas Iudæi ex lege formidabant fidem postulabat. Docet hoc expressis verbis Augustinus: *Et illi qui sub lege sunt & timore poenæ iustitiam suam facere conantur, & ideo non faciunt Dei iustitiam, quia charitas eam facit, qua non libet nisi quod licet, non timor qui cogitur in opere habere quod licet, cum aliud habeat in voluntate qua mallet, si fieri posset licere quod non licet. Et illi ergo credunt Deo. Nam si omnino non crederent nec poenam legis utique formidarent.* Vides hic generaliter ad timendam poenam quam comminantur leges Dei, fidem esse necessariam; quo tamen non obstante cum semper doceat, timorem non ex gratia sed legis cognitione proficisci, perspicuum est, nihil obesse quo minus timor gehennæ ex lege seu naturæ viribus nasci

dicatur, quamvis necesse sit, ut eum fides antecedar, & eatenus Deo tribui debeat.

Quod vero secundo dicitur, poenas temporales ex amore sui-ipsius seu creature proficisci, & idcirco ex liberi arbitrij virtibus gigni posse, quod ad amandam creaturam sibi sufficit, hoc ipsum invictè probat etjam timorem gehennæ supposita fide, ex ipsdem naturalibus voluntatis viribus posse pullulare. Est enim certum & perspicuum, ex eodem sui-ipsius & creature non creatoris amore timorem gehennæ proficisci. Quid est enim timor gehennæ nisi timor cruciatuum, quibus post hanc vitam, naturalis corporis atque animi constitutio, integritas ac salus tollitur: quam sicut omnis homo naturaliter diligit, simul etque sibi vel divina fide vel humana opinatione, vitam aliquam corporis atque anime futuram esse persuaserit, ita quoque naturaliter violationem ejus per dolores atque cruciatus exhorrescit? Nihil enim vetat ex supernaturali aliqua cognitione præcunte naturaliter aliquos timores tristitiaque sequi, dummodo objectum eorum naturalis ordinis fuerit. Itaque sanctus Augustinus apertissime tradit, timor gehennæ cruciatuum ex amore creature quæ diligitur proficisci. Nam, rationem reddens, cur timor castus qui ex amore creatoris oritur, permaneat in seculum seculi, timor vero poenæ mittatur foras: *Quare, inquit, nisi quia ille timor, quem foras charitas mittit, propterea pungit animam NE AMITTATUR ALIQUID, QVOD IN CREATVRA DILIGITVR, VEL IPSA SALVS ET REQVIES CORPORALIS AVT ALIQUID TALE POST MORTEM? PROPTEREA ENIM TIMENTVR ET APVD INFEROS PCENÆ ET DOLORES AC TORMENTA GEHENNARVM.* Inauditum est autem in Augustini principijs, ad diligendam creaturam, aut salutem quietemque corporalem, esse Christi gratiam necessariam, præsertim cum recentiores etjam dilectionem Dei audeant naturæ viribus attribuere, & Augustinus in hoc ipso loco doceat, timorem poenæ à charitate pelli foras, propterea quia ex creature amore nascitur. Quo enim anima rationalis à creaturarum etjam sui-ipsius amore purior est, eo est castior, sanctior, melior, Deoque gratior.

Item 12 de vii. p. 1.

lib. de spir. c. 32.

B

C

serm. 212. de Temp. c. 3.

